

KAŽIPOT

mesečnik slovenske skupnosti

številka

18

september,
2006.

letnik II

ISSN 1845-5034

Bazovica, ti predragi si naš dom,
roke slovenske pridne so te dale,
spomin na tebe vedno nosil bom,
ponos kvarnerke lepe si obale.

Slavko Arbitar; «Bazovica»

KAŽIPOT

Mesečnik slovenske skupnosti
na Reki in v PGŽ

Ureja uredniški odbor:

Milan Grlica, Marjana Mirković, Darko Mohar,
Vitimir Vitaz
Podpinjol 43, 51000 Reka, Hrvaška
tel.: 324 321, 215 406, faks: 334- 977

Glavna urednica: Marjana Mirković
(priprava, prevodi in oprema besedil)
tel.: 091 593 6086
marjana.mirkovic@ri.t-com.hr

Lektorica
Darka Tepina Podgoršek

Izdajatelj:
Slovenski dom KPD Bazovica,
bazovica@bazovica.hr
Svet slovenske narodne manjšine Reke
Svet slovenske narodne manjšine PGŽ
vijece-slo.pgz@ri.t-com.hr

ISSN 1845-503

Oblikovanje:
Branko Lenić

Tisk: Tiskara «Sušak»

Prelom in tehnično urejanje:
Ri-TaCom, Reka

Mesečnik finančno podpirajo:
Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu
Mesto Reka
Primorsko-goranska županija

Naklada: 500 izvodov

Naslovnica: Palčava šiša, Plešče. Foto: M. M.
Karikatura:Bojan Grlica

SLOVENSKI DOM KPD «BAZOVICA»

tajništvo, knjižnica in klubski prostori

torek in četrtek :
10.00 – 12.00 in 18.00 – 20.00
tel.: 215 406, fax: 334 977
tel.: + 385 51 324 321, 215 406

MePZ – vaje ponedeljek:
18.00 – 21.00

Dramska skupina - sredi, po dogovoru
Folklorno-plesna skupina
torek in četrtek: 19.00 – 21.00

Dop. pouk slovenskega jezika in kulture
predvidoma ponedeljek, torek in sredi:
18.00 – 21.00

Planinska skupina - torek:
20.00 – 21.30

Svet slovenske narodne manjšine Reke
četrtek: 10.00 – 12.00

Svet slovenske narodne manjšine PGŽ
sredi: 10.00 – 12.00
vijece-slo.pgz@ri.t-com.hr

Hišnica: Marija Darapi, tel.: 337 000

Gostinska ponudba:
Buffet Saratea, tel.: 331 079

Kažipot september 2006, št. 18,

letnik II

Kazalo:

- 3..... Obvestila
- 5..... Pogovor
- 10... Dogodki julij-august
- 19... Napoved september
- 24... Iz drugih društev in svetov
- 25....Nespregledano
- 26....Novo na knjižnih policah
- 28....Aktualno

IZ ARHIVA:

MePZ BAZOVICA, zborovodja Jože Poljanec, 1977,
arhiv družine Rizman

Kulturna sezona 2006/07: VPISI IN PRIJAVE

Priprave na 60. obletnico društva

Še vedno vabimo vse, ki imajo stare dokumente, fotografije, oglase ali izrezke iz časopisov, ki pričajo o navzočnosti slovenske skupnosti na Reki ali dejavnosti našega društva, da nam jih odstopijo na vpogled. Želeli bi izpolniti dokumentacijo za arhivsko zbirko in jo predstaviti ob jubileju.

Zborovodja
Franjo Bravdica

Mešani pevski zbor, zborovodja Franjo Bravdica

MePZ deluje od samega začetka društva, nastopa na številnih prireditvah in pevskih srečanjih na Hrvaškem, v Sloveniji in zamejstvu, ima vrsto priznanj in pohval. Vabljeni novi člani in članice, vsi glasovi. Prijave v tajništvo ali v pevski sobi pred vajo ob ponedeljkih zvečer (18.00–20.00).

(M. M.)

Alojz Usenik

Dramska in recitatorska skupina, vodi Alojz Usenik

Člani dramske skupine pripravljajo nastope za prireditve, recitale in gledališke predstave. Za svoje uprizoritve že vrsto let prejema priznanja, še posebej vodja, legendarni gledališki navdušenec Alojz Usenik. K sodelovanju vabimo vse zainteresirane, ne glede na leta. Zaželeni so tudi sodelavci za tehnično pomoč (scena, luč, ton, prenos rekvizitov). Prijave v tajništvo.

(M. M.)

Darko Mohar

Planinska skupina, vodi Darko Mohar

Skupina združuje vse generacije in organizira redna mesečna srečanja in pohode. V minulih štirih letih so člani pripravili številne izlete in pohode na več vrhov po Hrvaškem in Sloveniji, predavanja in družabne večere, stike s planinci, ekologi, jamarji in alpinisti ter z rojaki v BiH, Makedoniji, Avstriji in Italiji. Mladi imajo možnost neposrednega sodelovanja predvsem z društvi v Sloveniji (tabori, šole, tečaji). Izšolani so trije mladi vodniki. Prijave v tajništvo in na rednem sestajanju skupine ob torkih zvečer (20.00).

(D. M.)

Mladinska plesna skupina

Nova folklorna skupina: prijave za otroke od starosti 6 let

V KPD Bazovica bo predvidoma začela delovati nova folklorna skupina za mlajše osnovnošolce. Vodila jo bo Veronika Bogdanović, nekdanja baletna solistka v HNG Ivana pl. Zajca na Reki. Prijave in informacije v tajništvo ali na tel. 091 593 6086.

Plesna skupina, vodja Iva Valčič

Vodstvo plesne skupine ostaja v rokah Ive Valčič. Tečaji so brezplačni. Prijave v tajništvo.

(M. M.)

Mag. Marija Donadič

Tečaj slovenskega jezika in kulture, vodi učiteljica mag. Marija Donadič

Prijavijo se lahko vsi zainteresirani osnovnošolci, dijaki in študenti. Gre za dopolnilni pouk, ki poteka po programu Ministrstva za šolstvo in šport RS. Udeležba za člane KPD Bazovica je brezplačna. Prijave po 2. oktobru (predvidoma ponedeljek, torek, sreda od 18.00 do 20.00).

(M. M.)

Bralne urice s
teto Jasno.

Bralne urice za najmlajše

Vsako drugo soboto v mesecu se bodo nadaljevale bralne urice slovenskega jezika za najmlajše. Na programu bodo znova 7. oktobra ob 11.00, pred tem bo ob 10.30 srečanje s starši in starimi starši. Urice bo vodila Jasna Zazijal Marušić, v novi sezoni pa jih bo popestril ogled filmov in risank ter novih publikacij za predšolske otroke. Organizator je Svet slovenske narodne manjšine Primorsko-goranske županije. Udeležba brezplačna.

(M. M.)

Irena Margan

Slovenski jezik od 28. septembra tudi v OŠ Pečine

Pouk slovenskega jezika bo v okviru prostovoljnih dejavnosti na OŠ Pečine potekal dvakrat tedensko, ob torških in četrtkih ob 16.00, po dve šolski uri, ločeno za nižje in višje razrede. Vodila ga bo ravnateljica Irena Margan, prof., v sodelovanju s projektom Slovenska informativna točka Si-T. Pouk je namenjen vsem zainteresiranim učencem tudi z drugih osnovnih šol. Informacije na OŠ Pečine (tel. 217 035) ali Si-T (tel. 091 593 6086).

(M. M.)

POGOVOR

O perspektivah slovenske manjšine na Hrvaškem

Z raziskovalko dr. Vero Kržišnik Bukić, znanstveno svetnico na Inštitutu za narodnostna vprašanja (INV) v Ljubljani, v zadnjih 15 letih avtorico in urednico treh knjig in številnih strokovnih člankov o Slovencih na Hrvaškem, sva se za Kažipot pogovarjali 9. septembra na Reki. Tema pogovora je bila usoda njene pobude in predloga o institucionalno zastavljenem nadaljevanju raziskovanja medetničnih odnosov v obmejnem prostoru med Slovenijo in Hrvaško ter slovenstva na Hrvaškem sploh, in to v okviru INV oz. o ustanovitvi posebnega slovensko-hrvaškega oddelka na INV, o čemer smo imeli predstavniki iz Hrvaške februarja letos na inštitutu poseben sestanek s slovenskimi raziskovalci, ki se ukvarjajo s to tematiko.

Kržišnikova je povedala, da ji s pobudo na INV žal ni bilo mogoče prodrati in da zadeve niti ne zna vsebinsko pojasniti, kajti znanstveni svet inštituta je njeno tudi pisno pobudo zavrnil brez vsebinske obrazložitve. Bila je razočarana, kajti še vedno meni, da je bila ta pobuda prava stvar, saj za nadaljnji obstoj slovenstva na Hrvaškem ne zastopujejo več samo kulturna društva ter posamični občasni tematski projekti.

»Menim, da je za slovenstvo na Hrvaškem v sami Republiki Sloveniji doslej storjeno premalo. S to oceno ne mislim na finančno podporo, ki jo Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu nudi različnim raziskovalnim in drugim projektom in s katero so organizacijske strukture Slovencev na Hrvaškem v zadnjih letih menda relativno zadovoljne. Gre predvsem za vprašanje vizije, kako naprej in kako Slovencem na Hrvaškem zagotoviti perspektivne možnosti obstanka, s čimer bi se tudi razlike, ki obstajajo med njimi in zamejstvom v drugih sosednjih državah, zmanjšale njim v prid. Pozablja se namreč, da so drugi zamejci že formirane manjšine; ob tem se velja spomniti, da je INV nastal pravzaprav zaradi posledic, ki sta jih za slovenski narod imela koroški plebiscit in Rapalska pogodba. Ustanovljen je z namenom, da matični slovenski narod tudi po tej poti, poti, ki jo nudi sistematično inštitutsko raziskovanje, organizirano in funkcionalno pomaga manjšinama, ki sta nastali po letu 1919 in 1920 ter tako ostali zunaj meja Slovenije. Tej skrbi se je pridružila tudi skrb za porabske Slovence na Madžarskem, ki so po miru v Trianonu leta 1920 prav tako ostali zunaj države (tudi) večinskega slovenskega naroda v Kraljevini SHS. INV deluje že polnih 80 let. V tem času do danes so se te dejansko avtohtone slovenske manjšine ohranjale in dograjevale ob stalni in vsestranski institucionalni podpori matičnega naroda še iz obdobja po prvi svetovni vojni, iz časa Dravske banovine in potem – najdlje – federalne republike Slovenije.«

Kako vidite možnost obstanka Slovencev na Hrvaškem?

»Narod ni nekaj, kar kratko malo je; narod se tvori, ta proces pa je treba spodbujati, hraniti in negovati, da pojav ostane in se razvija. Če teh pogojev ni, je narod, kaj šele manjšina, izpostavljen izginotju, ki je potem samo še vprašanje časa. Slovenstvo na Hrvaškem je torej družbeni pojav, ki se lahko ohranja in z negovanjem lahko naprej razvija. V tem smislu so najpomembnejšo vlogo doslej odigrala slovenska kulturna društva, pa tudi nekatere raziskave, celo pomembni posamezniki, prek različnih instanc, od ožje političnih in kulturno-posvetnih do inštitutsko raziskovalnih, kar je bistveno vplivalo na oblikovanje njihovih lastnih manjšinskih institucij. Največ tega je bilo doslej vezanega na finančna sredstva. Toda vse to postaja premajhno. Občasni posamezni projekti niso dovolj. Poleg zagotavljanja finančnih sredstev so potrebni še drugi ukrepi, ki bi imeli trajnostni značaj. Pri tem mislim na vzpostavljanje institucionalne in s tem kadrovske infrastrukture, namenjene Slovencem na Hrvaškem, ki manjšino vzdržuje in krepi. Samo za primerjavo: na spletni strani Urada je objavljenih vrsta naslovov in povezav na slovenske znanstvene in kulturne ustanove na primer v Italiji in Avstriji. Gre za številne znanstveno-raziskovalne inštitute, knjižnice, založbe, kulturne centre itd. Resda so bili Slovenci sami tam zelo dejavni, a je hkrati tudi res, da jih je pri tem dolga desetletja na razne načine podpiral matični večinski slovenski narod oziroma njegova državna struktura. Prav zaradi te podpore sta se lahko obe manjšini tako močno utrdili in lepo razvili.«

V čem pa je manjšinska posebnost Slovencev na Hrvaškem?

»Slovenci na Hrvaškem so nova narodnostna manjšina, kot taka šele nastajajo, nimajo izkušenj kakega političnega organiziranja na slovenski narodnostni podlagi v novi hrvaški državi. Njihovi družbeni interesi, če izvzamemo upravičeno ostro negodovanje zaradi nezaslišanega izbrisa iz hrvaške ustave leta 1997 in dejstva, da nimajo lastnega poslanca v državnem saboru, tudi danes ne vsebujejo kakega poudarjenega političnega naboja, imajo pa jasno izražene zlasti kulturne potrebe: želeli bi ohraniti in negovati svojo slovensko kulturno identiteto ter s čim manj ovir obdržati in nadaljevati svoje raznovrstne stike s Slovenijo, bodisi kot rojstno domovino ali domovino staršev, prastaršev, praprastaršev, kajti Slovenci so na Hrvaškem tudi izrazito avtohtoni narodnostni element, saj jih najdemo tam kontinuirano naseljene že od 15. stoletja naprej.«

Ali lahko govorimo o Slovencih na Hrvaškem kot o subjektu, ki je partner slovenski državi?

»Ko govorimo o Slovencih na Hrvaškem, se moramo zavedati konkretnih okoliščin, kar pomeni, da objektivno še niso mogli postati tolikšen narodnostni subjekt, da bi o njih lahko govorili in jih, kot preostale slovenske zamejce, obravnavali kot partnerja slovenski državi. Že celo desetletje ponavljam, da je treba različno obravnavati »stare slovenske manjšine« in Slovence na Hrvaškem kot novo manjšino. »Stare« si upravičeno želijo partnerstva, saj so se v subjekte že prelevile, za Slovence na Hrvaškem pa je potreben specifičen pristop. Toda to je večja skrb, ki je, lahko bi rekli, prvi pogoj njihovega narodnostnega obstanka sploh. Trenutno pri tem mislim na take vrste in oblike pomoči in podpore, ki naj bi jih jim slovenska država s svojimi institucijami nudila, da bi ohranili in v skladu s svojimi zmožnostmi tudi razvijali slovensko narodnostno zavest kot posamezniki in kot posebna, a od hrvaškega večinskega okolja vendarle ne ločena, temveč vanj dobro integrirana družbena skupnost. Zadnji popis prebivalstva na Hrvaškem (2001) je alarmantno opozoril, kako nezadržno in hitro se odvija proces izginjanja narodnostnih Slovencev na Hrvaškem. Mislim, da ustrezni odgovorni organi v Sloveniji na omenjeno dejstvo doslej niso zadostno in ustrezno reagirali.«

Splošno je znano, da so Slovenci na Hrvaškem deležni razmeroma najmanjše finančne manjšinske podpore. Toda vi ne govorite toliko o denarju.

»Da, tu izpostavljam drugi vidik. Poudarjam namreč, da je premalo storjenega na ravni institucij, zlasti v primerjavi s Slovenci denimo v Italiji ali Avstriji, kjer je vrsta raziskovalnih ustanov, ki sva jih že prej omenjali. Te so tam tako številne, da jih nimava tukaj niti prostora naštevati. Slovenci na Hrvaškem bi potrebovali zlasti neko stalno raziskovalno enoto, ki bi ne glede na uspeh aktualnih projektnih razpisov v Sloveniji kontinuirala

no in dolgoročno odkrivala etnografska, jezikovna, splošno zgodovinska in druga dejstva o obstoju in značilnostih slovenstva na Hrvaškem ter tako krepila njihovo sodobno samozavest. Menila sem, da bi bil poseben oddenek na INV lahko za začetek taka primerna oblika, pozneje pa bi se raziskovalna enota osamosvojila, verjetno v Zagrebu, a z močnimi raziskovalnimi vejami na Reki, morda v Pulju ali Pazinu, Karlovcu in Varaždinu ali Čakovcu ter v Splitu in Osijeku. Trenutno vidim poglobitveni raziskovalni steber v dveh mladih kadrih, v Barbari Riman z Reke, ki je tudi statusno mlada raziskovalka na INV, ter v tudi izredno perspektivni Matei Hotujac iz Zagreba, toda to je vendarle premalo.«

Kaj pa politično strankarsko povezovanje?

»Da, primerjava z Italijo in Avstrijo kaže še na nekatere druge razlike: v teh državah je manjšina tudi politično organizirana, medtem ko na Hrvaškem ni slovenske politične stranke. Situacije, ki je seveda logična posledica večstoletne zgodovinske usode dveh sosednih narodov, pa sploh ne kaže ocenjevati kot slabe glede na razmeroma zadovoljiv odnos hrvaške države do manjšinske problematike na Hrvaškem sploh. Tu je treba omeniti še slovensko manjšinsko koordinacijo SLOMAK, rojeno pred tremi leti, ki je zelo pozitivno vplivala na manjšinski status Slovencev na Hrvaškem, saj so šele z njo zdaj enakopravno vključeni v to politično organizacijo celotnega slovenskega zamejstva, kar jim je avtomatično posredno dvignilo veljavo v očeh slovenske državne strukture. Vendar ostaja slovenska država dolžnik Slovencev na Hrvaškem še v enem političnem pogledu: na začetku 21. stoletja je že tako zdesetkane Slovence na Hrvaškem dodatno razdelila na tiste v obmejnih županijah, ki so deležni ugodnejšega zamejskega statusa, in na preostale. Upati je, da bo ta slaba rešitev začasna.«

Kako naj bi Slovenija v prihodnje lahko podprla Slovence na Hrvaškem?

»Dovolite, da spet odgovorim s primerjavo. Republika Slovenija ima izbiro: določenim manjšinam še naprej omogočati potrebne institucije, drugim, predvsem slovenski manjšini na Hrvaškem pa ne. Zdaj bo največ odvisno od manjšine same, kako se bo zase postavila. Slovenska manjšina na Hrvaškem se pri tem načelno lahko zgleduje po Slovencih v Avstriji in Italiji. Naj se zadržim le na enem področju – raziskovalnem, ki je zelo pomemben. Na Hrvaškem danes poznamo iz Slovenije samo projektno financiranje, pa seveda tudi financiranje kulturnih društev, ki so usmerjena v ljubiteljsko kulturno delovanje. Tak koncept pomoči je bil morda sprejemljiv v nekdanji skupni državi, v sedanjih razmerah pa je nezadosten. Pri tem se niti ne dotaknem problemov, ki izhajajo iz schengenske meje med Slovenijo in Hrvaško, ter drugih znanih težav, ki bremenijo odnose med novima državama in s tem avtomatsko zelo neugodno prizadevajo slovensko manjšino na Hrvaškem. Po drugi strani pa se vsiljuje tudi vprašanje morebitne konstruktivne vloge slovenske (in hrvaške) manjšine v

odnosih med državama. Tudi zato bi veljalo okrepiti slovensko manjšino, ki bi se take potencialne vloge boljše usposobljena že zaradi lastnih koristi zagotovo lotevala z zadovoljstvom in ponosom.«

Na februarskem sestanku je bil za koordinatorske nadaljnjih dejavnosti imenovan Darko Šonc, kot prvi človek vseh slovenskih organizacij v RH (društev, svetov in predstavnikov slovenske narodne manjšine v RH, predstavnik v saborskem Pododboru za narodne manjšine, vladnem Svetu manjšin RH, zamejski koordinaciji SLOMAK in predvidoma tudi v Strateškem svetu pri Vladi RS). Na vprašanje, kateri koraki so storjeni v tej zvezi, je odgovoril, da so po srečanju v INV-u »začeli navezovati stike, ki bi nam pomagali pri realizaciji ustanovitve posebnega oddelka za raziskovanje slovenstva na Hrvaškem. S tem namenom smo v naslednjih dveh mesecih opravili resne pogovore z državnim sekretarjem in njegovim namestnikom, g. R. Merljakom. Oba sta zelo pozdravila naša prizadevanja in interes, tako da smo dobili popolno podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu za nadaljnja raziskovanja medetničnih odnosov v obmejnem prostoru med Slovenijo in Hrvaško. Naslednji korak pa je bil pogovor z direktorjem samega inštituta, g. M. Žagarjem. G. Žagar se tudi strinja z idejo o ustanovitvi oddelka. Med pogovorom nam je razložil, da je treba na samem inštitutu narediti določene organizacijske korake, preden se sploh začne pogovarjati o možnostih ustanovitve oddelka znotraj inštituta, ki bi obravnaval Slovence na Hrvaškem. G. Žagar je obljubil, da se bo takoj, ko se bo začela uresničevati naša ideja, povezal z nami, da bi s skupnim delovanjem lažje prišli do realizacije predpogojev za ustanovitev oddelka. Eden osnovnih nujnih korakov k realizaciji te naše ideje je reševanje vprašanja Slovencev na Hrvaškem na inštitutu. Med drugim tudi menim, da je treba celo zadevo še dodatno razširiti v obliki sodelovanja z drugimi pristojnimi institucijami, kot je npr. ministrstvo za kulturo ali ministrstvo za šolstvo.«

Direktor INV dr. Mitja Žagar na vprašanje o tej temi (še) ni poslal odgovora.

(M.M)

Inštitut za narodnostna vprašanja,
Ljubljana.
Foto www.inv.s

DOGODKI JULIJ–AVGUST

30. julij

Kozolec, Gaberke

Zvonimir Bajsić: Glej, kako lepo se začenja dan

**Režija: Alojz Usenik, glavni vlogi: Loredana Jurković, Alojz Usenik
Dramska skupina KPD Bazovica**

Že napovedana in pozneje zaradi slabega vremena preložena prireditelj v organizaciji Kulturno-turističnega društva Kulturnica je naposled potekala konec julija.

Lesjakov kozolec (1934) v Dužmirju so člani Kulturnice pred letom dni domiselno rešili pred predvidenim rušenjem, ga razstavili in preselili v Gaberke na kraj, kjer je nekoč stal gasilski dom. Napovedujejo, da kozolec čaka še pestra prihodnost. Odprl ga je župan Šoštanja Milan Kopušar, bližnje kegljišče pa predstavniki Društva upokojencev Šoštanj. V pestrem kulturnem programu je poleg dramske skupine Bazovica nastopilo več gostov.

Vtise je zbral Vitomir Vitaz:

V Gaberkah

V nedeljo, 30. julija, je naša dramska skupina nastopila v Gaberkah pri Šoštanju. Kulturno-turistično društvo Kulturnica Gaberke nas je povabilo, da s kratkim programom popestrimo prireditelj ob odprtju obnovljenega kozolca in kegljišča. Sicer sta bila mešani pevski zbor in dramska skupina v Gaberke povabljeni že v juniju, toda proslava je bila zaradi slabega vremena odpovedana.

Z Reke smo odpotovali dovolj zgodaj, da smo na cilj pripotovali par ur pred nastopom. Pričakal nas je predsednik Kulturnice Franc Šteharnek s sodelavci in nam postregel s prigrizkom in mrzlim pivom, ki se je prav prileglo, ker je bil dan še kar vroč. Po okrepcilu smo se napotili proti kraju, kjer naj bi vsa zadeva potekala. Prostor, kjer je postavljen prenovljeni kozolec, je pravzaprav namenjen kulturnim, športnim in zabavnim dogodkom. V kozolcu je postavljen tudi majhen oder, priložnostni gostinski prostor ter kegljišče, v kratkem pa bo dokončano tudi balinišče.

Program se je začel ob 16. uri. Prvi so se predstavili gostje, ljudski pevci in godci Porini pa počini, člani kulturnega društva Miklavž iz Miklavža pri Ormožu. Program so nadaljevale domačinke, ljudske pevke Gaberški svet. Tretja je bila naša dramska skupina. Loredana Jurković in Alojz Usenik (ki je obenem tudi režiser) sta izvedla odlomek iz komedije Zvonimira Bajsića Glej, kako lepo se začenja dan. Čeprav komedija ni ravno najprimernejša za izvajanje na odprtem, ni bilo posebnih težav. Občinstvo je dobro slišalo in pozorno spremljalo komedijo (kar na podobnih ljudskih veselicah ni vedno pravilo) ter z močnim aplavzom nagradila nastopajoče. Na koncu zabavnega dela programa je nastopil kvintet Flamingo iz Velenja. Začel se je uradni del, v katerem je bil glavni govornik in povezovalac predsednik Kulturnice, gospod Franc Šteharnek. Na kratko je pojasnil, kako je potekalo postavljanje kozolca, omenil, kdo je bil pri tem v pomoč, in se jim tudi zahvalil. Nato je na oder povabil tudi mene. Iz-

ročil sem mu simbolično darilo, se zahvalil za povabilo ter čestital za opravljeno delo pri ureditvi kulturno-zabavno-športnega parka. Sledil je nagovor župana občine Šoštanj, gospoda Milana Kapušarja, in predsednika krajevne skupnosti Gabeke, gospoda Pavla Župevca. Naslednji del protokola je bila posaditev gabra ob samem kozolcu in uradno odprtje kozolca – trak je prerezal šoštanjski župan, zatem pa je kozolec blagoslovil še naddekan župnije Šoštanj Jože Pribožič. Na koncu smo predstavniki gostov in domačini trčili s kozarcem penečega se vina in veselica se je začela. Trajala naj bi pozno v noč, toda mi smo se po večerji odpravili proti domu.

Gabeke, saditev gabra.
Foto: Aleksander Grudnik

Z nastopa:
Loredana Jurković in Alojz Usenik.
Foto: V. V.

Gabeke
Foto: Aleksander Grudnik

Gabeke, Rozika in Alojz Usenik.
Foto: Aleksander Grudnik

5. avgust Contra Dekorum fest 2006, Prezid, Glasbeni festival

Namen festivala je, sodeč po besedah enega od organizatorjev, Saše Ožbolta iz skupine Contra Dekorum, povezati prebivalstvo z obeh strani meje in zganiti lokalne oblasti, da začnejo delovati v prid domačinov in mladim zagotovijo možnosti za življenje in delo na območju, ki ga na veliko zapušča-jo. Čabar in Loška dolina sta po-

brateni okolji in morata še naprej sodelovati v duhu povezovanja, ki te kraje preveva že stoletja. Več sodelovanja si želijo tudi glasbeniki iz Cerknice (Duwai orchestra) in Postojne (AC – DC Cover band), ki so s svojim nastopom prireditvi dodali mednarodni značaj. Več: www.contradekorom.com

Contra Dekorom,
priprave na CD fest 2006.
Foto: www.contradekorom.com

Duwai orchestra.
Foto: www.duwai.net

14. avgust Ulični festival, Poreč Mojca Malek Morya

Mojca Malek Morya.
Foto: www.porec.hr

V okviru Street Art Festivala se je predstavila tudi slovenska umetnica Mojca Malek Morya. Njen nastop je bil napovedan kot »simfonija Univerzuma na ulicah Poreča«, z zvokom planetarnih gongov, uglasenih na frekvence planetov našega sončnega sistema, starih tibetanskih pojočih posod in kristalnih skled.

(M. M.)

Zlati lev, Umag Festival komornega gledališča

Ulica Garibaldi.
Foto: www.zlatni-lav.hr

Mojca Malek Morya pa je bila za svoje nastope v Istri julija nagrajena v Umagu, v okviru off-programa Festivala komornega gledališča Zlati lev. Prejela je nagrado Garibaldi stage za »dognane in najzanimivejše nastope po ulicah in trgih Umaga, neverjeten način zblíževa-

nja z mestom ter pridih mistike in eksotike, kar je pritegnilo številne obiskovalce. Na kar najlepši način je geslo „angelsko sporočilo – moč dobrega“ izrazila z zdravilnimi zvoki gongov, izjemno kakovostno izvedbo in dragocenim sporočilom svojih nastopov, polnih volje po življenju, miru in ljubezni.« Več o slovenski pionirki zdravilnega zvoka na spletni strani www.ezofest.net.

Zlati lev, Umag.

Foto: www.zlatni-lav.hr

Mednarodni festival komornega gledališča, ki ga vodi umetniški ravnatelj Damir Zlatar Frey, je bil leta 2000 ustanovljen z idejo sožitja treh narodov, ki živijo ob meji – hrvaškega, slovenskega in italijanskega –, program pa obsega različne oblike komornega gledališča in nastope umetnikov tudi iz drugih držav. Spremljajo ga ulični nastopi profesionalnih in neformalnih skupin, Garibaldi stage. Letos se je zvrstilo petnajst predstav gledališč iz Zagreba, Maribora, Novega Sada, Varaždina, Trsta, Beograda, Osijeka, Kranja in Reke.

Dve od letošnjih štirih enakovrednih nagrad strokovne žirije sta odšli v Slovenijo: Prešernovo gledališče Kranj je nagrajeno za predstavo v celoti (Drame princeps Elfriede Jelinek v režiji Ivice Buljana), koreograf Edward Clug pa za avtorski projekt Tango v izvedbi baleta SNG iz Maribora, predstavo, ki jo je za najboljšo razglasilo tudi občinstvo. Več: www.zlatni.lav.hr

(M. M.)

Tango. Foto: Ona

26. avgust–14. september
Galerija Marin, Umag
Likovna razstava DLU Ajdovščina

Franc Golob, Zanikanje.

Foto: www.marin-antonnino.com

Galerija Marin v okviru večletnega sodelovanja med likovnimi umetniki obeh držav v Sloveniji pogosto predstavlja hrvaške umetnike, v goste pa vabi slovenske ustvarjalce. Tokrat se predstavljajo akademski slikarji Franc Golob, Vladimir Bačić in Bogdan Vrčon, grafik Miran Kordež in likovni pedagog Lucijan Lavrenčič. Najstarejši med razstavljalci, Franc Golob, je ob

tej priložnosti predstavil dejavnost Društva likovnih umetnikov iz Ajdovščine.

(M. M.)

Lucijan Lavrenčič, Golo ime.
Foto: www.marin-antonnino.com

16. julij–2. september Draga mladih 2006 Opčine pri Trstu

Z okroglo mizo se je na Opčinah pri Trstu končalo tradicionalno srečanje mladine iz zamejstva, zdomstva in Slovenije, Draga mladih. Pod geslom Vključi se! Ne sključi se! je letos potekalo že 16. po vrsti. Začelo se je v Tinjah na avstrijskem Koroškem, kjer so mladi na temo Integracija manjšin v državah in Evropski uniji na poletnem delu foruma, od 15. do 17. julija, razpravljali o integraciji tradicionalnih in novih manjšin v posameznih državah in EU, nadaljevalo pa z vrsto delavnic – časnikarsko, likovno, video in celo kolesarsko – ter kulturnimi večeri s koncerti, plesnimi in gledališkimi predstavami. Stik: draga_mladih@co.uk, več: www.dragamladih.org.

(M. M.)

25. avgust

Darko Mohar: Izlet planinske skupine na Baške Oštarije

Dvodnevni izlet v Paklenico, predviden za konec avgusta, je žal moral biti odpovedan. Počitnice, ki so še trajale, dejstvo, da ni bilo mogoče rezervirati prenočišča, delovne obveznosti, študentski izpiti ali kaj drugega je bilo vzrok, da za to akcijo ni bilo dovolj zanimanja članov. Zato smo se odločili, da izpeljemo enodnevni izlet v Srednji Velebit, ki je le nekoliko bližji. Pri tem je največji del organizacije prevzel Branko Lenić, ki je to opravil res odlično in smo mu preostali udeleženci za tako organizacijo res hvaležni.

Moram priznati, da me obisk Velebita vedno veseli in da komaj čakam trenutek odhoda. Ta, zame še vedno skrivnostna gora, vsakič preseneti s čim novim, neznanim, s tistim, česar ne moreš doživeti nikjer drugje na svetu. Zato ni bilo prav nič težko vstati pred peto uro, spotoma pobrati Zorana, Đurđico in Evalda in pohiteti na mesto srečanja, v Kažipotu večkrat omenjeno gostilno na pomolu v Svetem Juriju pri Senju. Uživanje v jutranji kavici in vonju morja ni moglo dolgo trajati. Čeprav so bili dnevi še dolgi, je bil načrt izleta zelo bogat in morali smo pohiteti. Naslednje ustavljanje je bilo predvideno za razgled s Kubusa na Baških Oštarijah, planoti in vasi na poti med Karlobagom in Gospićem. Cesta med tema dvema mestoma je bila zgrajena za cesarja Ferdinanda I. V spomin je bila leta 1846 na tem mestu na štiri krogle postavljena kocka s spominskimi napisi, do katere pelje 33 stopnic. Danes je Ku-

bus nad cesto, nova cesta pa gre skozi kratek predor pod kocko, kajti na prehodu izjemno močno piha burja. Je pa zato razgled proti morju in tudi na planoto Baških Oštarij izreden.

Pri Kubusu. Foto: D. M.

Mestece Baške Oštarije stoji na višini 924 metrov in je danes majhna vasica z nekaj zaselki, ki ima komaj petdeset stalnih prebivalcev. Vasica ima cerkev, izredno lep hotel Velebno in majhno smučišče, tako da upajo, da bo turizem rešil obstoj mesta. Žal mesto trpi v vsaki vojni: v II. svetovni vojni so ga bombardirali Italijani, v domovinski vojni pa JLA.

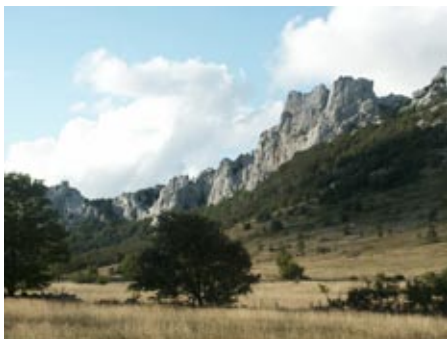
Na vrhu Kize. Foto: D. M.

Z avtomobili nam je uspelo priti do zaselka Stupačinovo, od tam naprej smo morali iti peš. Prvi cilj je bil vzpon na Kizo (1278 m), vrsto skalnih tvorb nenavadnih oblik nad samo vasico.

Erozija je iz kamnitih stolpov (imenujejo jih »kuk«) izklesala vrsto res nenavadnih oblik, od katerih si najbolj zanimivo oglejte na sliki, ki jo prilagamo temu poročilu.

A nam je narava želela kaj povedati?
Foto: D. M.

Stupačinovo: stolpi Kize.
Foto: D. M.

Pomena stolpu s slike ni dala narava, marveč človeška domišljija. Vzpon na sam vrh je sicer plezalni podvig: prosto je treba preplezati skale kar II. do III. stopnje. Zato smo se na sam vrh povzpeli samo trije.

Pot smo nadaljevali čez sedlo Alaginac in se spustili v Crni Dabar, na višino 667 metrov. Dabar je stari slovanski naziv za globoko gozdno dolino. In res so vsi Dabri, ki smo jih videli, globoke kotanje, z vseh strani obkrožene s strmimi hribi in stenami. Crni dabar je verjetno dobil ime po črni barvi gozda, ki raste na njegovih straneh, Ravni Dabar pa po svojem ravnem dnu.

Nad Ravnim Dabrom, v ozadju kuk Čelina. Foto: D. M.

V vseh teh kotanjah so bile včasih vasice, opuščene pa so bile v šestdesetih letih prejšnjega stoletja. Življenje je bilo tu izredno trdno. V Crnem Dabru je v petdesetih letih živelo 110 ljudi v štirinajstih hišah. Gozd in travne rastline, višje od človeka, so kratko malo pojedle vse nekoč obdelovalne površine pa tudi ostanke hiš. Da je bilo vse obdelano, pričajo sicer podivjane češnje. Le cisterna še vedno stoji

polna vode, čeprav ta ni za pitje. Steza od cisterne pelje mimo opuščene groba, na katerem še vedno stoji železni križ, ki nam pove, da tam počiva Pavica Devčić, rojena leta 1819, umrla in pokopana pa leta 1878. Malo višje smo naleteli na zgrajeno pot; če bi se očistila, bi lahko po njej peljal še avto. Nerodno je le to, da se pot nikjer ne začinja in nikjer ne končuje.

V Ravnem Dabru je včasih bilo 10 hiš in štirideset prebivalcev. Leta 1929 je bila v njem zgrajena šola, ki je delovala do leta 1970. 1986. so stavbo prenovili v planinski dom, ki sicer ni stalno odprt, temveč ga oskrbnik odpre po dogovoru. V to šolo so hodili otroci iz vseh okoliških vasic, ki so se raztezale po dabrih in dulibah. Kako je bilo to pozimi in v snegu, saj je od vasice do vasice tudi nekaj ur hoje, si danes ne moremo več predstavljati. Tudi v Ravnem Dabru sta ohranjena cisterna in grob, hiše pa so v glavnem popolnoma podrte.

Ravni Dabar, cisterna. Foto: D. M.

Nad domom štrli v nebo kuk Čelina, krasna plezalna stena za tiste, ki se s tem ukvarjajo. Oskrbnik doma je trenutno Milan Prpić, ki nas je pričakal kot stare prijatelje (kar z Brankom tudi sta, saj je bil Branko tam že tretjič). V teh krajih velja načelo, da so prijatelji mojega prijatelja tudi moji prijatelji. Po obilnem okrepčilu in počitku smo žal morali zapustiti novega prijatelja in se z višine 723 metrov povzpeli na Dabarsko koso, na višino 943 metrov. Moram priznati, da je bil tudi to zaradi obilice hrane in pijače – in pri tem mislim »pirčkov«, vnesenih v organizem – pravi mali podvig. (Se opravičujem, niso bili »pirčki«, bilo je kar znano in odlično Velebitsko pivo, ki ga ni lahko dobiti niti v teh krajih.)

Do avtomobilov smo pot nadaljevali po delu Premužičeve steze, ki jo je projektiral in zgradil inženir Ante Premužič v letih od 1930 do 1933 in ki pelje od Zavižana do Baških Oštarij. Steza je projektirana tako, da nima večjih vzponov ali spustov, tako da smo od Dabarske kose na cilj prispeli po dveh urah res udobne hoje.

Čeprav je bilo hoje kar precej, smo domov prišli navdušeni nad tišino in lepoto krajev, ki smo jih obiskali. In mislim, da se bomo še vrnili tja, saj je še toliko lepega, kar je treba videti in doživeti.

27. avgust–3. september Organum Histriae, Umag Andrea Antico da Montona

O festivalu piše Tomaž Gržeta

Mednarodni projekt Organum Histriae je festival, ki je nastal leta 1998 s ciljem oživljanja orgelske

Finalisti tekmovanja.

Foto: Novi list.

glasbe, obnavljanja starih orgel umetniške in zgodovinske vrednosti v Istri, izmenjave znanja ter ohranjanja tega pomembnega podedčja naše (in skupne evropske) kulturne dediščine. Ta projekt združuje številne mednarodno priznane strokovnjake, ki festivalu prispevajo koncerte, umetniške in izobraževalne delavnice, simpozije, razstave ipd. V svojem dosedanjem delovanju je organizatorjem festivala uspelo pridobiti pozornost hrvaške, slovenske in italijanske (vsaj glasbene) javnosti. Zahvaljujoč umetniškemu direktorju Mariu Penzaru, izvršni producentki Vedrani Koceić ter vsem drugim sodelujočim, je projekt Organum Histriae doslej dosegel že veliko uspeha – predvsem to, da je mesto Umag sprejeto v mednarodno združenje ECHO (European Cities of Historical Organs) ter tako predstavlja Istro kot evropsko regijo zgodovinskih orgel. To pa je šele začetek, ki bo vsekakor pomagal projektu na njegovi nadaljnji poti.

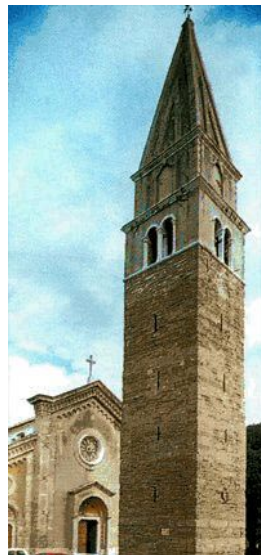
Letošnji Organum Histriae je ljubiteljem orgel podaril štiri zani-

mive koncerte – v Završju, Pulju, Barbanu in Umagu. Nastopili so domači hrvaški glasbeniki: altistka Jelena Kordić, organistka Elizabeta Zalović in mlada puljska pianistka Tihana Arvaj. V Pulju je nastopil madžarski trio Szakacs-Spanyi-Konya, ki izvaja staro vokalno-instrumentalno glasbo na izvirnih glasbilih. Kvaliteten koncert je izvedla tudi priznana italijanska organistka Elena Sartori, in sicer na zgodovinskih orglah velike vrednosti s konca 18. stoletja v Umagu.

V okviru tega festivala pa je bilo letos organizirano tudi drugo mednarodno orglarsko tekmovanje Andrea Antico da Montona, ki nosi ime skladatelja, iz domače literature znanega po imenu Andrija Starić Motovunjanin. Na letošnjem tekmovanju je svojo spretnost v muziciranju na »kraljici glasbil« pokazalo kar 10 kandidatov iz različnih evropskih držav, pa tudi iz ZDA in Japonske. Do finala so prišli trije tekmovalci: Satoko Kawagoe (Japonska), Michele Fontana (Italija) in Pavao Mašić (Hrvaška). Ta del tekmovanja je potekal 2. septembra v Bujah, na nedavno restavriranih orglah mojstra Gaetana Callida iz leta 1791. Pred komisijo, ki jo je vodil prof. Jose Luis Gonzales Uriol, je bila postavljena zelo težka naloga, kajti vsi trije finalisti so muzicirali na zelo visoki tehnični in umetniški ravni. Dokončna zmaga je pripadla Šibenčanu Pavlu Mašiću, ki bo, kot del svoje prve nagrade, imel čast koncertrirati v Umagu, Kerzenscheinu (Nemčija) in Ravenni (Italija). Škoda, da je bil ta prvovrstni kulturni dogodek tako slabo obiskan, čeprav je po Bujah tedaj krožilo precejšnje število tu-

ristov, pa tudi domačinom bi obisk takega dogodka gotovo popestril in obogatil poletje.

Med udeleženci tekmovanja žal ni bilo nobenega glasbenika iz Slovenije, čeprav bi med profesorji in študenti orgel na ljubljanski Akademiji za glasbo lahko našli več takšnih, ki bi svoje znanje lahko predstavili na mednarodnem tekmovanju. Kajti tudi Slovenija ima bogato tradicijo izdelovanja in igranja orgel; spomnimo se samo pokojnega profesorja Huberta Berganta ali pa skladatelja slovenske himne in organista Stanka Premrla ... Tekmovanje Andrea Antico da Montona bi lahko bila izvrstna priložnost za mlade slovenske glasbenike, da obogatijo svoje znanje in prikažejo slovensko orgelsko dediščino ter s tem pripomorejo k ohranjanju kulturne dediščine, ki po svojem pomenu daleč presega meje naših dveh držav.

Tudi cerkev sv. Mavra v Izoli (1356) krasijo Callidove orgle (1796). Foto: www.izola.si

Bogato baročno opremo cerkve sv. Jurija v Piranu dopolnjujejo orgle (1746) mojstra Petra Nakića iz Dalmacije.

Foto: www.piran.si

28. avgust

KUC Lamparna, Labin
Gledališka delavnica SYNTAPIENS
:: AVATARS :: UMBOT
(Sintetični človek, računalniški človek, umetnik robot)

V okviru raziskovalnega projekta ETUDE (Electronic Theatre in Virtual Dramatic Environments), ki ga finančno podpira EU, je zadnji teden v avgustu potekala gledališka delavnica pod vodstvom znanega slovenskega režiserja Dragana Živadinova. Deset udeležencev iz Slovenije, Nemčije, Francije in Češke je sodelovalo pri pripravah na predstavo Dragana Živadinova, ki bo septembra v Koelnu, predpremiero pa je doživela februarja letos v Ljubljani. Delavnica v Labinu se je posebej ukvarjala s t.i. tehnologijo emotion capture, ki omogoča simultane predstave na dveh različnih in več sto kilometrov oddaljenih krajih, pri čemer je na eni lokaciji pravi igralec, na drugi pa njegov hologramski dvojnik.

(M. M.)

NAPOVED SEPTEMBER

6.–10. september
Bazovica 2006

Več prireditev pod skupnim imenom Bazovica 2006, namenjenih spominu na 76. obletnico ustrelitve Bidovca, Marušiča, Miloša in Valenčiča, se bo začelo na dan njihove ustrelitve s spominsko slovesnostjo na pokopališču pri Sv. Ani. Med drugim bodo v Bazovici predstavili publikacijo Vilfanov zbornik, posvečeno nekdanjemu predsedniku društva Edinost in poslancu v rimskem parlamentu Josipu Vilfanu, o kateri bosta govorila njena urednika, zgodovinarja Jože Pirjevec in Gorazd Bajc; 8. septembra bo spominska slovesnost v Prešernovem gaju v Kranju, osrednja slovesnost pa bo v nedeljo pred spomenikom v Bazovici, po tradicionalnem dopoldanskem spominskem pohodu. Govornika bosta župana Gorice in Nove Gorice, Vittorio Brancati in Mirko Brulc, kar naj bi poudarilo sodelovanje in sožitje ob meji, pričakuje pa se tudi prihod delegacije slovenske vlade. Več: www.primorski.it. (M. M.)

Spomenik bazoviškim junakom. Foto: www.obala.net

10. september, 7.00:
Pohod Bazovica 2006,
planinska skupina

Lansko leto je KPD Bazovica po dolgem času spet sodelovala na pohodu v spomin na bazoviške junake pri Bazovici v Italiji. Planinska skupina našega društva bo na pohodih, ki se organizirajo drugo nedeljo v septembru, sodelovala redno. Letos bo odhod z avtobusom z reške Delte ob sedmih zjutraj. Pohod se začne ob pol desetih in bo potekal po poteh v okolici Bazovice. Sklepni del pohoda bo proslava ob spomeniku padlim bazovskim junakom. (D. M.)

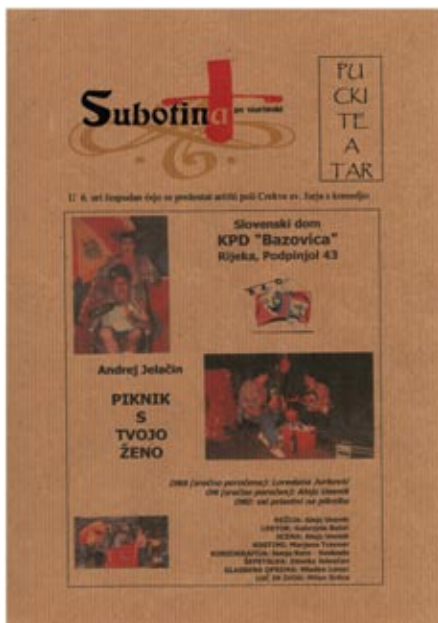
7. september, 11.00:
Slovenski jezik na OŠ Pečine
Predstavitve programa

Pouk slovenskega jezika bo v navzočnosti lokalne ministrice za šolstvo Branke Renko Silov (tudi naše gore list) predstavila ravnateljica Irena Margan. Potekal bo v okviru prostovoljnih dejavnosti, namenjen pa je učencem vseh reških osnovnih šol. Organiziran je v sodelovanju s projektom Slovenska informativna točka Si-T, zato je vzpostavljen stik z Ministrstvom za šolstvo in šport RS in Zavodom RS za šolstvo zaradi udeležbe na seminarjih in poletnih šolah ter zagotovitve ustreznega gradiva. Pričakovati je, da bo dodatna sredstva za projekt odobrili tudi Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu v okviru razpisa za zamejstvo. Informacije na OŠ Pečine, tel. 217 035 ali pri Si-T, tel.: 091 593 6086.

(M. M.)

10. september, 15.00:
Subotina po starinski, Buzet
Andrej Jelačič: Piknik s tvojo ženo
Dramska skupina KPD Bazovica,
režija Alojz Usenik

Ljudska univerza v Buzetu je kot nosilec kulturnega življenja v tem slikovitem istrskem mestecu tudi organizator turistične prireditve Subotina po starinski: s starimi običaji in obrtmi, središčem mesta, zaprtim za promet, stojnicami in ponudbo, poleg domačih tartufov tudi drugih dobrot, veselo glasbo in gledališčem na prostem.

Piknik v Buzetu,
plakat v slovenščini

Zato so v goste povabili dramsko skupino KPD Bazovica, ki bo uprizorila priljubljeno komedijo Piknik s tvojo ženo Andreja Jelačina, v re-

žiji Alojza Usenika, ki bo poleg Lo-redane Jurković odigral tudi glavno vlogo.

(M. M.)

14. september
Skupščina Zveze
slovenskih društev
Slovenski dom, Zagreb

Na dnevnem redu skupščine bo finančno poročilo in pregled dejavnosti v minulem letu, sprejem novih društev, Labina in karlovškega Slovenskega doma, in dogovor o skupnem srečanju 30. septembra na Reki.

(M. M.)

14.–16. september
Knjižnice v turistični ponudbi,
posvet
MK Ivana Gorana Kovačiča,
Karlovec

Mestna knjižnica Ivana Gorana Kovačiča v Karlovcu je že več kot desetletje kot osrednji oddelek za slovensko knjigo na Hrvaškem tudi prizorišče številnih uspešnih srečanj in kulturnih dogodkov, ki jo povezujejo s stroko in posamezniki v Sloveniji. Ena od pobudnic tega sodelovanja je novomeška knjižnica Mirana Jarca oz. njena neutrudna svetovalka pa tudi pesnica Jadranka Matijević Zupančič.

Napovedano septembrsko strokovno srečanje z naslovom Knjižnica, stičišče znanja in zabave bo potekalo na temo Knjižnice v turistični ponudbi, sodelovala pa bo vrsta povablencev tudi iz Slovenije. Napovedane teme zajemajo različne oblike sodelovanja z ustanovami s področja turizma in možnosti za predstavitev knjižnic kot turističnih destinacij in izkušenj s tega področja.

(M. M.)

MK IGG v Karlovcu ima osrednji oddelek za slovensko knjigo na Hrvaškem. Foto: www.gkka.hr

14. september, 15.00 in 20.00:
Atelier Došen
Univerzitetni kampus na Trsatu
Galerija Enkratna, odprtje
Galerija Raj

Dragan Karlo D. Došen bo najprej predstavil nove galerijske prostore, namenjene postavitvam posameznih, enkratnih umetniških eksponatov. Odprla jih bo razstava nekdanjega kartuzijanca, danes puščavnika.

Zatem bo v Galeriji Raj samostojna razstava Gorana Davitkova, fotografa, ki na svojih posnetkih pozornost namenja portretom, reklamni, fotožitju in umetniškemu navdihu.

(M. M.)

15. september
Vrnitev Primorske k matični domovini
Cerje, osrednja državna proslava

Na osrednji državni proslavi ob prazniku vrnitve Primorske k matični domovi bo slavnostni govornik predsednik vlade RS Janez Janša.

Slovesnost bo potekala na Krasu, pri spomeniku na Cerju, zasnovanem v simbolni obliki obrambnega stolpa. Investitor spomenika, občina Miren-Kostanjevica, namerava s soinvestitorji na pobudo Društva TIGR Primorske, urediti tudi spominski park. Pogled z vrha Cerja sega na celotno ozemlje Julijske krajine in Istre, Goriška Brda, Benečijo, tolminske hribe s Krnom in Triglavom, Trnovsko planoto in Čavnom, na drugi strani pa prek Vipavske doline in Nanoškega pogorja proti jugu na Kraško planoto in Tržaški zaliv z Učko. Vidi se tudi Doberdobska planota z vasjo Doberdob, simbolom slovenskih branilcev v 1. svetovni vojni.

(M. M.)

Spomenik braniteljem slovenske zemlje na Cerju.

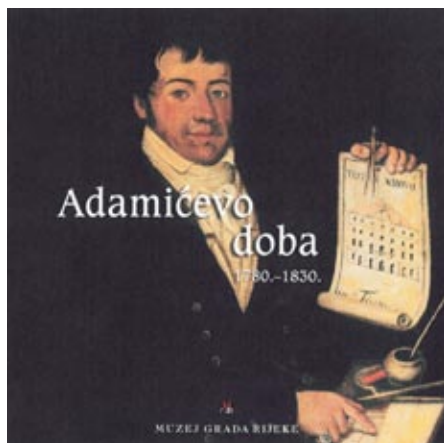
Foto: www.miren-kostanjevica.si

17. september: Izlet na Severni Velebit, planinska skupina

Po slabem mesecu je planinska skupina spet namenjena na Velebit. Odpravili se bomo na Zavižan in se povzpeli na najvišji vrh Severnega Velebita – 1699 metrov visoki Mali Rajinac, ki ga krasijo čudoviti razgledi proti Jezeru, notranjosti Velebita in proti Liki. Če bo ostalo še kaj časa, bomo obiskali še Krasno, edino mesto na Hrvaškem, v katerem ni brezposelnosti. Tam je tudi sedež Nacionalnega parka Severni Velebit. Seveda ne bomo zamudili obiska Svetega Jurija in kavice na sami morski obali.

(D. M.)

21.–22. september Mestni muzej, Reka Adamićevo obdobje – znanstveno srečanje Predstavitev monografije

Projekt Adamićevo obdobje bo sklenila objava treh monografij, posvečenih Adamiću, enemu najvidnejših meščanov v zgodovini

mesta, Reki in Evropi s konca 18. in začetka 19. stoletja, časa velikih sprememb.

Doslej je bila predstavljena prva knjiga, posvečena Adamiću, ostali sta še knjigi Obdobje modernizacije in Temelji sodobne Reke. Gre za trilogijo velikega formata, ki obsega skupno skoraj tisoč strani in prav toliko ilustracij, večinoma povsem neznanih, kar je krona večletnih prizadevanj tridesetih domačih in tujih raziskovalcev iz Avstrije, Madžarske, Italije, Srbije in ZDA.

(M. M.)

27. september
Galerija Zvonimir, Baška
Drago Mohar: Spomini na Baško,
razstava fotografij

Ob svetovnem dnevu turizma bo v galeriji Zvonimir v Baški na otoku Krku odprta razstava fotografij znanega slovenskega studijskega fotografa Draga Moharja iz Ribnice na Dolenjskem z naslovom Spomini na Baško (Baščanske uspomene – 1958 do 1961). Avtor je tedaj živel v tem mestecu na Krku in je kot skoraj edini prebivalec s fotoaparatom posnel vrsto zanimivih posnetkov, ki bodo prikazani na razstavi.

(D. M.)

29. september–2. oktober:
Dnevi narodnih manjšin, Reka

10. prireditelj vseh manjšinskih združenj na Reki, bo znova predstavila vrsto plesnih in pevskih nastopov, v galeriji Kortil na Suški bo odprta likovna razstava, na ogled pa bo tudi založniška dejavnost in periodika.

KPD Bazovica se bo na odru tokrat predstavila z gosti, slovensko folklorno skupino Emona, na razstavi tiska z glasilom Kažipot in na likovni s slikami članic Marije Donadić, Vide Grbac, Ljudmile Ličen in Marije Omerza. Ob jubilejni, 10. prireditvi narodnih manjšin bo znova izšla brošura s kratko predstavitevijo vseh društev.

Koroški ples, FS Emona.
Foto: www.kd-fsemona.si

Folklorna skupina Emona se imenuje po rimskem imenu za Ljubljano, ustanovljena je bila 1967 in danes, skupaj z narodnim in tamburaškim orkestrom, šteje sto članov. Slovensko ljudsko dediščino je ponesla po vsem svetu, za svoj umetniški pristop in izvorno izvedbo pa je bila večkrat nagrajena. FS Emona je članica mednarodnih organizacij za ljudsko umetnost IOV (Internationale Organisation für Volkskunst) in festivala folklore in tradicionalnih umetnosti CIOFF (Conseil International des Organisations de Festivals de Folklore et d'Arts Traditionnels). Več: www.kd-fsemona.si

(M. M.)

Prekmurski ples. FS Emona.
Foto: www.kd-fsemona.si

30. september Srečanje vseh slovenskih društev Reka

Trsatska cerkev.
Foto: Rino Gropuzzo

Člani vseh slovenskih društev se bomo znova sešli na rednem letnem srečanju, po Pulju in Splitu tokrat na Kvarnerju, gostje pa bodo

imeli priložnost spremljati tudi letošnji program narodnih manjšin na Reki. Ogledali si bodo Trsat in prostore Slovenskega doma na Reki, zvečer pa bo predvidoma sledil program v Kristalni dvorani Hotela Kvarner v Opatiji. Za zabavo bo skrbel Slovenski kvartet. (M. M.)

IZ DRUGIH DRUŠTEV IN SVETOV

V Labinu slovenski oddelek na OŠ že leta 1947

Slovensko kulturno društvo Labin je zaprosilo za članstvo v Zvezi kulturnih društev na Hrvaškem. Predsednik Kristian Stepčić Reisman je za prihodnji mesec napovedal srečanje z rojaki in vsemi, ki bi se želeli vključiti v delo društva. Med prvimi dejavnostmi bo predvidoma tečaj slovenskega jezika, kot zanimivost pa je povedal, da je pri brskanju po arhivih naletel na podatek o slovenskem oddelku v šol. l. 1947/48 na Nižji gimnaziji, današnji osnovni šoli Ivo Lola Ribar. Iz letopisa takratnega ravnatelja Ignaca Mandića je razvidno, da je Ministrstvo za prosveto NR Slovenije zaradi velikega števila Slovencev poslalo posebnega učitelja, Leopolda Vebra, ki je ustanovil oddelek in bil do leta 1949 zaposlen kot učitelj »računa, likovne kulture i tjelesnog odgoja«. Podatkov o evidenci ocenjevanja ni, v imeniku je mogoče razbrati le precejšen odstotek učencev slovenske narodnosti. Po podatkih ljudskega štetja iz leta 1953 je v Labinu živelo 1240 Slovencev, danes jih je 130.

(M. M.)

Manjinski forum, bilten agencije STINA

Na naslov Sveta slovenske narodne manjšine je prispela julijska številka biltena Manjinski forum (15), ki ga izdaja agencija STINA. Gre za ponatis informacij s spletne strani (www.stina.hr), na kateri sicer objavlja tudi Svet za narodne manjšine RH. Bilten med drugim objavlja poročilo o delavnici, ki jo je Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi namenila razvoju sodelovanja med manjšinami (sveti in predstavniki) in lokalnimi oblastmi v Dalmaciji (Šibensko-kninski, Splitsko-dalmatinski in Dubrovniško-neretvanski županiji). Položaj dovolj zgovorno opisuje že sam naslov: Vsak tretji svet brez kune in prostorov. Svoje ocene in izjave sta posredovala tudi predstavnik slovenske narodne manjšine Šibensko-kninske županije Rudolf Stojković, ki ne more povrniti niti stroškov, in predsednik sveta Splitsko-dalmatinske županije Boštjan M. Kordiš, ki je uvodoma izpostavil zahtevo po ustanovitvi Odborov za narodne manjšine na ravni mest in županij.

(M. M.)

SKD Istra, Pulj

Julijana Kocanović Grubić, Presek Mediterana

Likovna razstava, 27. julij–29. avgust

Slovensko kulturno društvo Istra v Pulju vse bolj postaja prepoznaven galerijski prostor v starem jedru mesta, nov korak v tej smeri pa je

Avtorica:
Julijana
Kocanović
Grubić

pomenila poletna razstava Presek Mediterana slikarke Julijane Kocanović Grubić (1964). Avtorica, rojena v Mariboru in odrasla v Pulju, je diplomirala na oddelku za likovno umetnost in slikarstvo na reški pedagoški fakulteti. Na puljski gimnaziji je profesorica umetnostne vzgoje, ukvarja pa se tudi z grafičnim oblikovanjem in urejanjem interjerjev. Samostojno razstavlja že od leta 1989 (Pazin, Pulj), sodelovala je na skupinskih razstavah v okviru Hrvaškega društva likovnih umetnikov HDLU Istre (Pulj, Reka, Zagreb, Split, Padova in Pazin).

Na razstavi v društvu Istra je na ogled postavila dvanajst del, ustvarjenih v obdobju zadnjih treh let, v kombinirani tehniki in izpričanih v doživetju abstraktnega likovnega jezika. Po besedah predsednice Klavdije Velimirović je na manjši slovesnosti ob odprtju njeno ustvarjanje z navdahnjenimi besedami predstavila umetnostna zgodovinarica Gordana Krajković, ki je v spremljajočem katalogu med drugim zapisala, da so »abstraktni zapisi o Mediteranu, ki veljajo za ves njen opus, popolno zlitje umetničnih sposobnosti: prek igre prepoznavanja lastnih tokov, izvrstne dognanosti v izvedbi in večše

uporabe mnogih medijev in čisto človeškega občutka za čas in prostor, v katerem živimo«. Razstavo, za katero je avtorica oblikovala spremljajoči katalog, je tudi tokrat pripravil umetnostni zgodovinar Oto Širec.

(M. M.)

Julijana Kocanović Grubić, Brez naslova.
Foto: www.hdluistre.hr

Brez naslova, Julijana Kocanović Grubić.
Foto: www.hdluistre.hr

SKD Lipa, Dubrovnik Odmeven nastop slovenske folklorne skupine Kranj 19.–20. julij

Slovensko kulturno društvo Lipa v Dubrovniku, ki ga tare prostorska stiska in je trenutno brez naslova, kljub uradno zaprti sezoni vsako poletje organizira odmevno prireditve, ki še popestri utrip že tako bogatega kulturnega življenja na tem območju. Tokrat so v goste povabili mlado folklorno skupino Kranj, ki jo vodi mentor Silvo Boljka, nastop pa so pripravili v slikovitem Cavtatu.

Slovenska ljudska pesem in ples, ki jo je predstavilo pet parov v gorenjskih narodnih nošah in ob glasbeni spremljavi na harmoniki, je z nastopom na sami Rivi v večernih urah, ko je najbolj obiskana, prijetno presenetila in pritegnila množico turistov, v soboto celo več kot dvesto. In ob potrkani polki in harmonikah so se, po besedah predsednice Lipe Barbare Njirić, ki je nastop predstavila kot del slovenske narodne dediščine, zavrtele ne samo članice društva, ampak tudi številni tujci. Zadovoljni z nastopom so predstavniki turistične zveze vsem 17 nastopajočim v zahvalo podarili monografijo Cavtata.

Soorganizator odmevnega dogodka, kot je povedala podpredsednica Lipe Tanja Baletić - Cizej, je bil Pomorski klub Adriana, katerega solastnica je rojakinja Mojca Krašovec, sicer vsestransko in sponzorsko vključena v aktivnosti društva.

(M.M.)

PALČAVA ŠIŠA

Domačija Palčava šiša, zbirka družine Čop v vasi Plešce v čabranski dolini, je dragocen kulturni spomenik, odprt ob svoji 150. obletnici, zahvaljujoč predvsem družini Smole, pa tudi mestu Čabru in vaščanom Plešč. Gre za redke primer skoraj v celoti ohranjene meščanskega gospodarstva na podeželju iz sredine 19. stoletja. S pohištvom, trgovino, obnovljeno z originalno opremo, knjigami, dokumenti in drugimi okrasnimi in uporabnimi predmeti priča o sožitju in prepletanju vseh treh etničnih skupin tega območja: hrvaške, slovenske in nemške.

Idejni projekt za obnovo je pripravil in jo skrbno vodil Marko Smole, ki nas je s svojim izredno zanimivim prispevkom o tej družinski

dediščini navdušil že oktobra lani na posvetu v Zagrebu (Etnološka dediščina in kulturna podoba Slovencev na Hrvaškem):

»Kontinuiteta rodbinskih, kulturnih in ekonomskih povezav, ki smo jim bili priča v zadnjih sto petdesetih letih tega območja, je trenutno praktično prekinjena. Za njeno oživitve v obliki, ki je dajala krajem identiteto, obstoj in razvojni potencial v preteklosti, bi bilo nujno treba omogočiti umetno prekinjene prometne povezave po dolini. Te so stoletja omogočale razvoj krajev na hrvaški in slovenski strani, vanje prinašale življenje, kulturne vplive in povezave.

Kontinuiteta teh povezav je bila po več kot sedemsto letih poselitve doline zaradi sedanjega obmejnega režima prekinjena in praktično onemogočena. Če politika na obeh straneh meje tega ne bo prav kmalu spoznala, se bo počasi in za vedno kljub trudu posameznikov izgubila stoletna identiteta tega področja in ostala bo le še nema priča muzejskih postavitev.«

Več v prihodnje.

(M. M.)

Plešce
Palčava šiša in desno Tamaževa šiša.

Foto: . M. M.

Schengen z zamudo

Evropska komisija je v Bruslju napovedala, da pripravlja novo časovnico za širitev schengenskega območja brez notranjih meja na novinke v Evropski uniji, med njimi tudi na Slovenijo. Razlogi, navedeni za zamudo od sedanjega ciljnega datuma v oktobru 2007, so tehnične narave. V schengenskem območju je trenutno 15 držav, 12 starih članic EU ter Norveška in Islandija. V prihodnjem krogu širitve naj bi vanj vstopilo osem vzhodno- in srednjeevropskih novink v EU ter Švica. Več: www.mladina.si, www.rtv slo.si.

(M. M.)

Dan združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom

Slovesnost zaznamuje dogodek 17. avgusta 1919 v Beltincih, ko je vojaška oblast predala upravljanje nad Prekmurjem civilni oblasti. Letos prvič (ta praznik je Slovenija dobila lani) je obletnica združitve prekmurskih Slovencev z matično domovino potekala tudi z državno slovesnostjo v Beltincih v parku pred gradom. Slavnostni govornik je bil premier Janez Janša, ki je med drugim opozoril na neprecenljiv prispevek Prekmurja za vsa Slovenijo.

Slovesnosti se po napovedih ni udeležila Maria Poszonec, predstavnica madžarske manjšine v državnem zboru. Meni, da lahko Slovenija kot država EU počasi pozabi na stare rane. Sama sicer ni glasovala proti proslavi, ker ima, kot pravi, vsak narod pravico do proslav. Slovenska stran ji je zagotovila, da proslava ni usmerjena

proti Madžarski in da ni razloga za kakšno zgodovinsko krivico.

Prekmurje je bilo zaradi zemljepisne lege od 11. stoletja podvrženo madžarskim vplivom, tudi v okviru Avstro-Ogrske. Proti koncu 19. st. so se okrepili pritiski madžarskega iredentizma, na kar je z dvigovanjem narodne zavesti odgovorila skupina katoliških duhovnikov. S pariško mirovno konferenco in ob pomoči generala Maistra je Kraljevina SHS leta 1919 dosegla združitve ozemlja z matično državo. Več: www.rtv slo.si

(M. M.)

Beltinci 1919: na razglasitvi združitve Prekmurja s Slovenijo se je zbralo okoli 20.000 ljudi. Foto: RTV SLO

Proslava v Beltincih. Foto: RTV SLO

Vlada RS: Sklep o Svetu za Slovence v zamejstvu

Na podlagi novega krovnega zakona o odnosih RS s Slovenci zunaj njenih meja (v veljavi od 6. maja 2006), ki predvideva stalni posve-tovalni telesi (20. in 22. člen), je vlada RS na seji 13. julija sprejela dva sklepa: o ustanovitvi, sestavi, organizaciji in nalogah Sveta Vlade RS za Slovence v zamejstvu oz. po svetu. Predsednik obeh svetov je po funkciji predsednik vlade, podpredsednik pa vsakokratni predstojnik urada, ki predlaga tudi sekretarja svetov.

Svet za Slovence v zamejstvu sestavljajo še podpredsednik sveta in 19 članov, od tega je pet predstavnikov državnih organov in institucij ter organizacij civilne družbe iz RS in 14 članov predstavnikov Slovencev v zamejstvu (dva člana iz RH).

Svet za Slovence po svetu sestavljajo predsednik sveta, podpredsednik sveta in 19 članov, od tega je šest predstavnikov državnih organov in institucij ter organizacij civilne družbe iz RS in 13 članov predstavnikov Slovencev po svetu (dva iz držav z območja nekdanje Jugoslavije).

Sestavo svetov v delu, ki se nanaša na člane sveta iz RS, opredeljujeta poslovnik svetov.

Poslovnik bo prav tako natančneje določal organizacijo in način delovanja sveta ter povračilo stroškov članom, ki niso predstavniki RS.

(M. M.)

Letno poročilo varuha človekovih pravic v RS

Predsednik RS Janez Drnovšek je sprejel enajsto letno poročilo varuha človekovih pravic Matjaža Hanžka in se ob tem strinjal, da so na nekaterih področjih, ki jih izpostavlja (bolnikove pravice, duševno zdravje, nasilje v družini), potrebne zakonske dopolnitve, hkrati pa je opozoril na problem birokracije v državi. Hanžek pa je med drugim opozoril na vprašanje problematike tujcev in azilantov, etičnih standardov v medijih in sovražnega govora proti različnim družbenim skupinam in neustrezno reševanje stanovanjske problematike za socialno šibke, še vedno pa ni rešeno vprašanje t. i. novih manjšin. Več: www.siol.net.

(M. M.)

Slovenija odprla vrata za zaposlitve

Konec julija je bilo v RS zaposlenih 2.938 državljanov EU, od katerih jih je 1.424 opravljalo storitve. Največ je bilo prijav zaposlitvev Slovakov (406), sledijo Poljaki (177), Čehi (51) in Madžari (46). Prek evropskega portala za zaposlitveno mobilnost (EURES, www.ess.gov.si/slo/Eures) je delo v članicah EU od januarja do julija poiskalo 1.092 ljudi, 441 pa se jih je odpravilo v druge države.

V Veliko Britanijo, ki po širitvi EU za tujo delovno silo ni uvedla prehodnega obdobja, se je preselilo kar 600.000 delavcev, večinoma Poljakov. Z novo širitvijo na Romunijo in Bolgarijo bi se tja po ocenah preselilo še 60.000 do 140.000 ljudi, kar

pa bi bilo preveč, zato bodo omejili trg dela za ti državi. Sicer se trgi držav članic EU odpirajo: Slovencem npr. trg delovne sile omejujejo le še Belgija, Danska, Francija, Luksemburg, Nemčija in Nizozemska. To pomeni, da se lahko v Sloveniji zaposlujejo vsi državljani EU in držav EGP. Več: www.ess.gov.si

(M. M.)

Slovenska e-uprava zasedla 7. mesto v Evropi

V rezultatih primerjalne analize o razvitosti storitev javne uprave na spletu, ki jo je naročila Evropska komisija, je Slovenija med 28 državami (članice EU, Islandija, Norveška in Švica), ki so bile vključene v študijo, v skupnem seštevku zasedla 7. mesto. Prvo mesto je pripadlo Avstriji, drugo Malti, tretje pa Estoniji. Pred Slovenijo so še Švedska, Norveška in Velika Britanija. Od zadnjih meritev leta 2004 je tako Slovenija napredovala s skupnega 15. na 7. mesto.

Najrazličnejše informacije in obrabci so na vpogled na straneh www.vlada.si, s povezavo na e-upravo.

(M. M.)

Centralni katalog informacij javnega značaja

Ministrstvo za javno upravo je vzpostavilo centralni katalog informacij javnega značaja s hitrim pregledom informacij o organih, zavezanih po Zakonu o dostopu do informacij javnega značaja. Spletišče informacij omogoča neposredni vpogled v delo organov in dostop do posameznih dokumen-

tov, ki jih lahko neomejeno uporabljate. Informacije zagotavljajo največjo mero verodostojnosti, saj so posredovane v obliki, v kateri so tudi dejansko pri posameznem organu. Centralni katalog informacij javnega značaja je dostopen na povezavi <http://www.ckijz.gov.si>.

(M. M.)

Uporaba storitev e-uprave narašča

Uporaba storitev spletnega podaljšanja prometnega dovoljenja in drugih storitev prek portala e-VEM (Vse na Enem Mestu) za poslovne subjekte narašča.

Elektronsko storitev podaljšanje prometnega dovoljenja, ki jo je mogoče opraviti brez digitalnega certifikata, je v dobrih dveh mesecih izkoristilo 181 državljanov, njena uporaba pa še narašča. Porast je pričakovati tudi potem, ko bodo zavarovalnice uvedle elektronsko podaljšanje obveznega zavarovanja.

Po enem letu delovanja državnega portala za poslovne subjekte e-VEM narašča trend registracij samostojnih podjetnikov, in sicer za 16 % v primerjavi z letom pred uvedbo. Številu opravljenih registracij s.p. botruje verjetno ukinitve takse za registracijo s.p. Prav tako so brezplačne vse preostale storitve, ki jih lahko opravi bodoči ali obstoječi podjetnik prek portala e-VEM: <http://evem.gov.si/sp/>.

(M. M.)

Nepremičninska evidenca v RS

Vlada RS je sprejela program razgrnitve podatkov o stavbah in delih stavb, ki pomeni začetek izva-

janja popisa nepremičnin. Osnovni cilj je večnamenska evidenca, ki bo prikazovala dejansko stanje nepremičnin, kar naj bi prispevalo k večji transparentnosti trga nepremičnin, napovedana pa je tudi poenostavitev postopka pri vpisu v zemljiško knjigo.

Informacije tudi na spletni strani www.popis-nepremicnin.si in na elektronskem naslovu info@popis-nepremicnin.si ali v društvu (sreda 10.00–12.00).

(M. M.)

Davčna reforma

Po novem bodo v Sloveniji le še trije dohodninski razredi namesto dosedanjih petih, poenostavlja pa se tudi davčni postopek: obrazcev bo manj in bolj razumljivi bodo, tako da jih bo brez strokovne pomoči mogoče celo pravilno izpolniti. Ob zadnji dohodninski napovedi je bila napačnih več kot polovica prijav. Mnogi kritiki pa opozarjajo, da so predlagane spremembe le popravki; revnejši bodo prihranili morda za pivo in pol kranjske klobase, bogati pa si bodo lahko kupili dober avto, je posledice reforme slikovito opisal nekdanji član vlade Janeza Janše, Jože P. Damijan. Več: www.durs.si

(M. M.)

Izobraževanje v Evropi – portal PLOTEUS

Portal PLOTEUS je namenjen vsem, ki jih zanima študij po Evropi. Vsebuje informacije s področja študija v 30 državah in je na voljo v različnih jezikih: o vseživljenjskem izobraževanju, sistemih izobraževanja in usposabljanja, programih

izmenjav študentov in štipendijah, selitvi v drugo državo. Več: <http://europa.eu.int/ploteus>.

(M. M.)

Študij v Sloveniji Tretji prijavni rok

Tretji prijavni rok traja od 3. do 6. oktobra 2006 na visokošolskih zavodih, kjer so ostala prosta vpisna mesta po izteku drugega roka. Kandidati, ki izpolnjujejo vpisne pogoje, pošljejo visokoškolskemu zavodu pisno prošnjo, v kateri navedejo en študijski program, prošnji pa priložijo overjene kopije spričeval in druga dokazila. Informacije v društvu (sreda 10.00–12.00). (M. M.)

Doktorski študij tujcev v RS 2006/2007

Razpisane so štipendije za sofinanciranje doktorskega študija naravoslovja, tehnike in biotehnologije tujih državljanov na slovenskih izobraževalnih institucijah za študijsko leto 2006/2007. Rok prijave je 31. oktober 2006. Informacije v društvu (sreda 10.00–12.00). Več: www.ad-futura.si (M. M.)

ZANIMIVOSTI

Ogrožen slovenski endemit – – Hitlerjev hrošč

Slavnega slovenskega jamskega hrošča brezokca (*Anophtalmus hitleri*) ogrožajo tako smeti kot divji lovci. Hrošča je nemški znanstvenik Oscar Schiebel, delujoč v Zagrebu, sicer najprej poimenoval po najditelju, jamarju Vladimirju Kodriću, a ga je kot simpatizer Adolfa Hitlerja preimenoval. Prav ime pa

ga je nekoliko ogrozilo, saj je zaradi njega na udaru neonacistov, ki ga lovijo kot neke vrste Hitlerjev simbol in so menda zanj pripravljene odšteti tudi do 1.000 evrov. Ogrožajo pa ga še smeti, ki jih nevestni prebivalci mečejo v kraške jame. To privablja zunanje živali, ki se jih slepi hrošč ne more braniti.

Večer piše, da je slovenski endemit že zaradi imena, čeprav to zbuja negativne občutke, slovenska posebnost in bi lahko postal spodbujevalec ekološke ozaveščenosti prebivalcev, predvsem glede jamskega sveta. Več: www.rtv slo.si

(M. M.)

Hitlerjev hrošč – brezokec.

Foto: RTV SLO

Za konec sezone:
PIRANSKI ZALIV NA REKI,
meja ni sporna

Priljubljeno kopališče v Žurkovu je že dolga leta shajališče skupine reških Slovencev. Ime je dobilo v zadnjem desetletju.

Veleposlaništvo Republike Slovenije v RH
Savska 41, 10 000 Zagreb

Veleposlanik:
prof. Milan Orožen Adamič

Uradne ure:
ponedeljek - petek od 09.00 do 12.00
tel.: (01) 63 11 000, (01) 63 11 011,
faks: (01) 61 77 236,
el. pošta: vzg@mzz-dkp.gov.si
konzularni oddelek: tel.: (01) 63 11 014 ,
faks: (01) 61 21 511

Konzularni dan na Reki:
Slovenski dom KPD Bazovica
Ul. Podpinjol 43:
6. september:
10.00 – 13.00 in 16.00 – 18.00.

OBVESTILO-ŠTUDIJ V SLOVENIJI

Dokumenti za prebivanje v RS

Za izdajo dovoljenja za prebivanje v RS zaradi študija (33. člen Zakona o tujcih) je potrebno zaprositi na Veleposlaništvu RS v RH v Zagrebu ali na konzularnem dnevu na Reki.

Poleg podpisane vloge (obrazec je dosegljiv na strani: <http://upravneenote.gov.si/situacija.ue> in v društvu), je potrebno priložiti naslednje:

- dokazilo o sprejemu na študij (potrdilo o vpisu, izdaja fakulteta)
- fotokopijo potnega lista (mora veljati vsaj eno leto)
- dokazilo o zadostnih sredstvih za preživljanje v času prebivanja v RS (izjava staršev, napisana v slovenščini, overjena pri notarju; vzorec izjave dobite v društvu (informacije ob sredah od 10.00 -12.00), prejemniki štipendije tega ne predložijo)
- dokazilo o zdravstvenem zavarovanju v RS: obrazec HR-SLO3 Zavoda za zdravstveno zavarovanje RH(390 kn) ali vplačilo zavarovanja v zavarovalnici za 30 dni – od dneva oddaje vloge naprej (Croatia, 160 kn)
- potrdilo o nekaznovanju, izdaja ga Ministrstvo za pravosodje RH v Zagrebu, s prevodom v slovenskem jeziku

OBVESTILO - SKD Snežnik, Lovran

Tečaj slovenskega jezika se bo predvidoma začel prihodnji mesec, prijave v društvu, Brajdice 13, ob torkih in četrčkih od 18.00-20.00 ali na tel./faks 291 527.

KOZOLEC del slovenske dediščine

Lesjakov kozolec v Družmirju...

...je bil zgrajen leta 1934.

Leta 2005 ga je Kulturnica Gaberke rešila pred predvidenim rušenjem,...

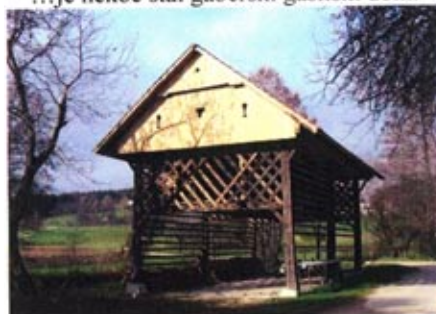
...ga razstavila...

...in preselila v Gaberke na mesto, kjer...

...je nekoč stal gaberški gasilski dom.

Obnovljen kozolec v Gaberkah...

...čaka še pestra prihodnost.

GABERKE 2006

Foto: Kulturnica

OŠ PEČINE RIJEKA SLOVENSKI JEZIK ZA OSNOVNOŠOLCE

GDJE/KJE : OŠ PEČINE
**ŠTO/KAJ : SLOBODNA AKTIVNOST/
PROSTOVOLJNA DEJAVNOST**

KADA/KDAJ : 2006/07

TKO/KDO : VSI ZINTERESIRANI

PRIJAVE : DO 20. 09. 2006.

OBJAVA PROGRAMA: OŠ PEČINE

11⁰⁰h - 07.09.2006

INFORMACIJE : TEL. OŠ PEČINE 217-035

MOB: 091 593 60 86

